

ודרך תשובה הורית...

יו"ל ע"י קרן 'והשיב' - הקרן להשבת חובות נשכחים שע"י גמ"ח "צדקתו עומדת לעד"

עשרת ימי תשובה תשפ"ב

למה לא היתה לי שנה טובה...

הלב נרעש ונרגש, אתיתי לחנך כעני בפתח, הבקשות רבות מספור, איזו שנה היתה לנו, משברים, חולים, מתים... ומי יודע מה יהיה בשנה הבאה.

אבל, הרי גם בשנה שעברה עמדנו באותו מצב, גם התפללנו, קיוונו, הבטחנו הבטחות, הוספנו זכויות ועדיין לא כל מה שרצינו התגשם, היו הרבה דברים טובים, אבל גם הרבה דברים שלא ציפינו להם, הפרנסה לא היתה כמו שרצינו, הילד בחיידר התחיל קצת לעשות בעיות, השלום בית לא כמו שהיה והשאלה צפה ועולה... למה רבוננו של עולם, מה אנחנו יכולים לעשות כדי שתהיה לנו שנה טובה באמת?

התשובה כל כך ברורה, היא עולה מאליה, זועקת ואומרת, גזל מקטרג בראש!!!

חז"ל שואלים (ויקרא רבה לג ג): "סאה מלאה עוונות - מי מקטרג בראשה? גזל!" תהה רבינו בעל ה"חפץ חיים": מה השאלה בדברי חז"ל: "מי מקטרג?" הלא יש סאה מלאה עוונות! האם חסר מי שיקטרג?

אלא ביאר ה"חפץ חיים" - על פי משל: איש אחד היה בעל חוב לאנשים ובצר לו, הודיע להם כי לדאבוננו אין ברשותו כסף לשלם להם את חובותיו. למרות שבעלי החוב כועסים עליו כעס גדול, אף אחד מהם לא ירוץ אל ביתו של האיש לחטוף ממנו חפצים בעלי ערך. כמו למשל: את כלי המיטה שלו, שולחנות כורסאות וכיוצא באלה... אולם אם קרה שאחד עז פנים, קופץ על הבית פנימה וחוטף מכל הבא ליד אזי כבר כולם ירוצו אחריו לחטוף...

זהו הנמשל בעניין העוונות: מכל מעשה עבירה נברא מלאך משחית. אבל המשחית שנוצר מעוון הגזל הוא חצוף גדול בדיוק כמו העבירה עצמה, ומשום כך הוא קופץ בראש ומקטרג. ואז ישר אחריו רצים שאר המשחיתים, אפילו אלו שאינם חצופים כמוהו... ולכן צריך האדם מאוד מאוד לשמור על נקיין כפיו, ולהיזהר לבל ידבק בו משהו מן הגזל. ואף שלא בגזלנים עסקינן, מכל מקום לא ייפלא מכל אדם שלא יקרה לו שעבר על איסור גזל בלא יודעין, אם זה היזק שגרם בלא משים ואינו יודע מזה, אם זה חוב קטן שנשאר חייב, עט שלא החזיר למקומו, סידור שנקרע בעטיו ועוד כהנה וכהנה, מעשים שבכל יום אשר נכנסים בגדר גזל מדאורייתא, ועם זאת עליו לעשות ככל שביכולתנו לתקן את מעשינו ואז התשובה תהיה שלמה ומתוקנת.

שמעו סיפור נורא בענין זה אשר סיפר הגאון רבי יעקב מוצפי זצ"ל (ענף עץ אבות עמוד קכה): בבגדאד היו שני חברים טובים, שעזרו זה לזה בכל הזדמנות. פעם, אחד מהם קנה דירה, ונזקק להלוואה בסכום גדול. בצר לו סיפר לחברו על כך, וחברו הלווה לו את מלוא הסכום, מרצונו הטוב. כעבור זמן מה, כשהגיע זמן עליית יהודי בגדאד לארץ ישראל, החרימה ממשלת בגדאד את הדירה. שני החברים עלו לארץ, וכעבור שנתיים נפטר הלווה. לאחר כמה חודשים הופיע הלה בחלום אל הרב יעקב מוצפי, וסיפר לו על דבר ההלוואה אשר לווה מחברו, ואמר שבהיות שלא פרע את חובו, אין לו מנוחה בעולם האמת, ולכן התחנן לפני הרב שיזמין את המלווה, ויסביר לו שלא היתה לו אפשרות לפרוע את חובו, ויבקש ממנו למחול מחילה גמורה.

למחרת היום, הזמין הרב יעקב את המלווה, ושאל אותו: "האם היה לך חבר בשם פלוני?", השיב: "כן, זכרוננו לברכה". שאל הרב: "האם הלווית לו סכום כך וכך לדירה שקנה בבגדאד?", נכון" השיב המלווה. אמר לו הרב: "בין כה וכה חוב אבוד הוא, מאחר שהלווה נפטר, בבקשה ממך אמור אחרי בפה מלא: הריני מוחל במחילה גמורה את החוב שהוא חייב לי, ולא יענש בסיבת". המלווה אמר אחריו כדברים האלה, והלך לדרכו לשלום. כלילה הופיע הנפטר שוב בחלום, ואמר לרב בשמחה: "תנוח דעתך שהנחת את דעתי".

וכי תאמרו כיצד ניתן להחזיר חובות שאיננו יודעים למי הם שייכים, הרי אף מה שאמרו חז"ל ילך ויעסוק בצרכי רבים, נמנו רבותינו הראשונים וגמרו (רמב"ם רשב"א רשב"ם ועוד) שאין זה תשובה גמורה אלא שכשהאדם עושה מה שיכול הקב"ה מזמן לידו שיחזיר החוב, אבל בוודאי אינו מן המובחר.

את הפתרון המלא לעוון גזל תמצאו בעלון שלפניכם, הפתרון המהפכני שחידשו בקרן 'והשיב' לפני כתשע שנים, פתרון הלכתי אשר קיבל את הסכמתם של כל גדולי הדור ואשר נותן תשובה לכל השאלות והספקות שבידכם, אז כן, יש תשובה גם לעוון גזל, התשובה היא - "קרן והשיב"!

תשובת גדולי הדור

"זו עצה טובה!! אם אינו יודע מי הבעל חוב, כך צריך לעשות!"
 שר התורה הגר"ח קנייבסקי

"כל אחד שחושש לנפשו שמא נלכד בממון שאינו שלו יחוש לעשות עצה נפלאה זו"

כ"ק האדמו"ר מרחמסטריווקא

"זהו עצה לזכות את הרבים לבל יכשלו בעוון גזל החמור"
 הראשל"צ הרב יצחק יוסף

"הוטב בעיני... לזכות את הרבים שאינם יודעים למי להשיב בעצה מחודשת ומועילה"
 רב אב"ד תימן הגאון הגדול רבי יצחק רצאבי

"ובודאי הב"ח מסכים... והתקנה לא צריך חיזוק שכבר הסכימו ע"ז גדולי ישראל"

הראב"ד הגאון רבי משה שטרנבוך

"ראיתי את עבודת הקודש שהושקע ביסוד קרן זה... לתקן את עוון של לוח וגוי ולא ישלם"
 הגאון הגדול רבי חיים מאיר וואזנר

החידוש של הדור האחרון, ניתן לחזור בתשובה גם על חובות שאינם ידועים, איך זה עובד? כל התשובות לפניכם...

על מה מבוסס קרן 'והשיב':

הנה אמרו חז"ל (בב"ב פח:): שעוון גזל שאינו יודע או אינו יכול להשיבו, "אינו אפשר בתשובה". וצרכי רבים? זה אינו תשובה גמורה (ר"ש ותוס' שם).

לדוגמא ראובן שאינו יודע כי הוא חייב כסף לשמעון מכל סיבה שהיא, או שנשכח ממנו החוב, או למי הוא חייב. הרי במצב זה שמעון לא יוכל לקבל הכסף המגיע לו עד שיבא אליהו, וגם אז ייתכן שח"ו אחד משניהם לא יקום לתחיית המתים, ולא יהיה אפי' ירושה לגבות החוב.

במצב זה, אילו נציע לשמעון הצעה כזו: ראובן יקנה לך הכסף שחייב לך, ויניח כספך בגמ"ח נאמן גדול ומבוסס, ועד שיבא אליהו יצבור כספך עבורך אין ספור מצוות של הלוואה לבני ישראל, ולכשיבא אליהו תוכל ליתול כספך מקופת הגמ"ח.

הנה וודאי שאין לו מזה שום הפסד, וכולו רווח, ואנן סהדי שמסכים לזה, דזהו זכות גמור, "וזכין לאדם שלא בפניו".

הצורך בהקמת קרן ליישום הפתרון ההלכתי

א' הגמ"ח לקח על עצמו האחריות להלוות הכסף עד שיבא אליהו, והתחייב שאילו יסגור שערי יעביר הכסף לגמ"ח נאמן ומבוסס, והנהלת קרן 'והשיב' המונה ת"ח גדולים, תכריע בהתייעצות עם מורי הוראה לאיזה גמ"ח להעביר הכסף, שיקבל על עצמו לעמוד בכל התנאים הנדרשים.

ב' הנהלת הגמ"ח רושמת בספריה את ההפקדה הזו ככסף המיועד לבעלי חובות נעלמים, ומתחייבת שלא לטעון לכשיבא אליהו לאו בעל דברים ידידי את, ולהימלט מהשבת הכסף במקרה שחלילה המפקיד לא קם לתחיה.

ג' הנהלת הגמ"ח תקנה עבור המפקידים את הכסף, מכיוון שצריך כסף מזומן להקנאה, ואילו יקנו המפקידים הכסף, יצטרכו לתת הכסף עצמו לגמ"ח, ולא תמורתו, שאינו שלהם.

ד' מלבד זאת, ההתחייבויות הנ"ל של הגמ"ח, ותנאים רבים שתוקנו ב'תקנון' הקרן, צריך שיותנו בעת ההקנאה, מה שאין ביד כל איש ואישה ללמוד הנושא ולהתנות.

ה' הנהלת הגמ"ח תקנה בכל ערב יום כיפור מחדש את כל הכסף לבעלי חובות נעלמים חדשים אם נהיו, על צד שבהקנאה הקודמת לא הוקנה הכסף, מפני שלא היו חובות כלל, או שנפרעו, או נמחלו. אך המפקיד אינו יכול להקנות הכסף מחדש, כיוון שאינו יכול למשוך הכסף ולהקנותו במזומן, שמא אינו שלו, והגמ"ח 'שומר' של בעלי החובות, ואסור לו להוציא הכסף מרשותו.

ו' כפי האמור לעיל, תוקנו ב'תקנון' הקרן תנאים רבים בהנחיית גדולי ההוראה, ע"מ לפתור שאלות הלכתיות רבות בדרכי הקניין, ולברר סידרי קדימה באופן שאין את מלא הסכום להשבת כל החובות, שאילולי בירור מפורט, לא יוכל לחול הקניין אפי' לבעל חוב אחד.

ז' ע"י רעיון הקרן, מקנה הגמ"ח אף להשבת חובות מגלגולים קודמים שאינם ידועים, לבעלי החובות או ליורשיהם, וסודר מבחינת סידרי הקדימה, כפי שהורנו.

כי השב תשיבנו...

לקראת מעמד "ההשבה" התשיעי של קרן והשיב בערב יום כיפור הבעל"ט | קרן והשיב מעלה על שולחן מלכים - רבנן - את הנידונים המרתקים שעמדו מאחורי חידוש הקרן | כל השאלות שנשאלו ע"י ת"ח שעסקו בסוגיה - והתשובות | פולמוסים הלכתיים בין גדולי הפוסקים.

ערב יום כיפור תשע"ג, מעמד "ההשבה" הראשון של קרן "והשיב". היה זה הפעם הראשונה מאז בריאת העולם בו התקיים מעמד נפלא ונדיר זה, פעמי ההיסטוריה נקשו וההתרגשות בקרב הנוכחים הייתה גדולה.

לא דבר פשוט הוא, לראשונה מושבים רבבות חובות נעלמים לבעליהם, והמונים זוכים לנקות עצמם מחשש גזל, ולהגיע צחים ונקיים ליום הדין.

הגאון ר' נפתלי נוסבוים שליט"א, בדקדוק הלכה וכובד ראש, נוטל מהרב פייגנבוים בעל הגמ"ח הנודע "צדקתו עומדת לעד" את ערמת השטרות האדירה, - חצי מליון ש"ח - ואומר: זה הכסף שהפקידו בגמ"ח בקרן "והשיב", כדי שגשיב בשליחותם לבעלי חובות הנעלמים. ואני זוכה מידי הגמ"ח בשליחות המפקידים עבור בעלי החובות באשר הם", לפי כל תנאי 'תקנון' הקרן.

לאחר מכן הוא משיב לידי הרב פייגנבוים את הכסף ואומר: "אני מפקיד בגמ"ח בשליחות בעלי החובות הנעלמים את כספם בגמ"ח עד שיבא אליהו", ואנן סהדי דניחא להו.

זה היה רגע מכונן, שבו הבשיל רעיון הלכתי שמאפשר להשיב חובות נעלמים, לכדי זיכוי הרבים עצום, הנותן מענה לבעיה נפוצה של שכחת חובות וכדומה, שחובה גמורה להשיב את החוב, ולאחר ליבון רב עם גדולי הפוסקים, יושם הרעיון ע"י הקמת קרן ייעודית מיוחדת לזה, לפתרון שאלות הלכתיות שונות בביצוע הרעיון.

וכראוי לחידוש גדול כזה, תלמידי חכמים רבים, דנו בבית המדרש על כל הצדדים ההלכתיים המתבקשים, כאן נביא את עיקרי השאלות והתשובות על חידוש הקרן.

האם ניתן מצד גדרי הקניינים להקנות לאדם לא ידוע?

היו שטענו כי הדבר תלוי במחלוקת גדולי האחרונים: לגבי פדיון הבן, וחרמי כהנים, האם ניתן לצאת ידי ספק שמא בזמנינו שאין חזקת כהונה, אם יועיל להקנות לכהן מיוחס שבעולם, ואותו כהן מסכים שישאר ביד הכהן הזה אף אם אינו כהן באמת, בכדי שתוכל להתקיים מצוות פדיון הבן. ואם מועיל קניין כזה, א"כ רואים במפורש שאפשר להקנות אף שאין ידוע למי, ולא יתברר עד שיבא אליהו, ואפילו שאין הכהן הזוכה יכול להנות מהממון שהוקנה לו, בכל זאת מועיל הקניין.

דעת המנחת חינוך מצוה שנ"ז (אות ט"ו) ומצוה שצ"ב (אות ט'), המחנה אפרים בשם מהרש"ל, הדיברי חמודות (בכורות פ"א ס"ק ט'), והראשית ביכורים (בכורות ד:), שאפשר. אך לכאורא דעת האימרי בינה (דיני פדיון הבן ס"ס ח') שאי אפשר להקנות קניין כזה, מכיוון שאינו יכול לשלוט בכסף, אין זו זכיה.

אבל האמת היא כי דברי האימרי בינה כלל לא קשורים לנושא שלנו, כיוון שדווקא כאשר אינו יכול להשתמש כלל בכסף אי אפשר להקנות, אבל הפקדה בגמ"ח, אין לנו

שימוש גדול מזה, שזוכה כל העת במצוות רבות. ושימוש זה מביא את הכסף ל"שליטתו".

האם מותר להלוות הכסף ללא רשות הבעלי חובות?

ראשית ברור כי "ניחא ליה לאיניש למעבד מצווה בממוניה", אך העיר הגאון ר' נפתלי נוסבוים, שלפי דעת הקצוה"ח (רמ"ג סק"ח) שאמנם אומרים זכין "לאדם" שלא בפניו, אך לא זכין "מאדם", וכאן אמנם זוהי זכות גמורה, אך מכיוון שלוקחים ממנו ומלווים לאחרים, הרי זה זכין "מאדם" שלא בפניו. אך אמר שמכיוון שאין זה מוסכם על הפוסקים, (רמ"א ובט"ז יו"ד שכ"ח ס"ג) וכ"כ בבאר יצחק סימן א' שהעיקר דלא כהקצוה"ח, לכן ראוי לעשות עצה זאת.

אך למעשה הסכימו כל גדולי הפוסקים, שלכאורה גם ה'קצות' מודה בזה ולא שייך זה כלל לנדון של זכין "מאדם", כיוון שנדון זה הוא רק כאשר צריך לעשות מעשה עם "חלות", שצריך שיחשב שהבעלים עשה, כמו הפרשת חלה בשביל הבעלים, בזה אי אפשר על ידי דין 'זכיה' להחשיב כמו שהבעלים עצמו החיל את 'חלות' המעשה, אבל בנידון שלנו אין צורך כלל שיהיה 'מעשה חלות' על ידי הבעלים, אלא רק "משתמשים" עם כספו להלוות, ומפורש כן בקצוה"ח עצמו בסימן שנ"ח. ואף ר' נפתלי נוסבוים הסכים לבסוף עם זה.

מה יהא הדין אילו התייקר שווי החוב עד שיבא אליהו?

כגון, אם אחד חייב דולרים ושכח למי, ורוצה להקנות לו עתה לפי הערך הנוכחי - בשקלים, והנה עד שיבא אליהו עלול להתייקר שווי החוב, באופן שאילו היה נפרע החוב אז, היה מקבל הבעל חוב יותר וייתכן אפי' פי כמה וכמה.

והנה יוכל לטעון הבעל חוב, מה אתה מספר לי שזיכית לי בקרן 'זהשיב', ואין לי מזה שום הפסד, הנה הפסדתי - שאילו נשאת חייב והיית פורעני עתה, יכולתי לקבל הרבה יותר כסף, ואתה נפטרת בהשבה ההיא ואינך מתחייב בהשבת היוקר, וא"כ נסתלקה כל טענת ה'זכות' שעליה מתבסס כל הרעיון.

וע"כ הוסף ב'תקנון' סעיף האומר: כי החייב מתחייב בהשבת היוקר, מזמן ההקנאה עד שיבא אליהו לבל יפסד הבע"ח.

כיצד יתחייב החייב בזה, והלא נפטר כבר וכיצד תחול ההתחייבות על ידי סעיף ב'תקנון'? וגם אם תחול כיצד יהיה לזה קשר לעצם החוב, הלא החוב עצמו כבר שולם?

הגאון ר' שריאל רוזנברג שליט"א: "מה פירוש? יש לו אחריות על החוב". מכיוון שהפורע לשליח הבע"ח, אמנם נחשב כהשבה גמורה אך אם לא הגיע לבסוף לידי הבע"ח חייב לשלם שוב. וע"כ כיוון שאם יתייקר החוב לא יהיה זה זכות וממילא אין זה השבה,

יש אחריות לחייב 'מצד החוב עצמו' לשלם היוקר.

ור' נפתלי נוסבוים שליט"א טען ע"ז שכלל לא צריך לסעיף זה, כיוון שטענת 'זכין', אינה דווקא כאשר אין שום ציור של הפסד כל שהוא, אלא עלינו לקחת כמכלול את השיקולים, מה הוא היה רוצה, וודאי אילו שאלוהו עתה, היה רוצה בזה, ולא היה מעניין אותו אפשרות כזו של התייקרות. (והביא ראיה מראשית ביכורים בבכורות ד.)

אי לכך, ציין הגאון ר' עזריאל אויערבך שליט"א, שמכיוון שלא בטוח שחייב בזה אם נכתוב שמתחייב לחומרא, ייתכן שיש בזה איסור ריבית.

אך לאחר עיון רב הביא ראיה מבב"ק לעניין הדין שאין להשיב חוב במדבר, כיוון שיוכל להיאבד לו עד שיגיע למקום מיושב. אך אם בכל זאת רוצה לפרוע כבר עתה, יכול לפרוע, אך זאת בתנאי שאם יאבד ישלם שוב. ולכאורה מצד אחד נחשב השבה גמורה כבר כעת, ומצד שני אם אבד ישלם שוב אף שפרע כבר ונפטר מהחוב הכיצד? אלא זה מכח התחייבותו, שנותן כעין ביטוח לחוב כדי שיוכל להשיב כבר עתה ומבואר שאין בזה משום ריבית.

והטעם לכאורה, כיוון ששווה לו להפטר מהחוב, למרות שצריך לתת ביטוח כנ"ל, ואינו נותן הביטוח מצד אגר נטר, אלא בשביל עצמו.

וא"כ גם המפקיד בקרן והשיב, נותן ביטוח יוקר, כדי שיוכל להשיב ע"י הפקדה בגמ"ח ולהינצל מגזל רח"ל, בלא חשש שתיווצר מציאות שיתברר שהזיכוי אינו זיכוי, וא"כ בשביל עצמו הוא עושה זאת, ולא בתור אגר נטר.

אך מפני חילוקי הדעות בעניין נוצרה בעיה גדולה, כיוון שלדעת ר' נפתלי נוסבוים לא צריך לשלם התוספת, אם כן יוכלו כל המפקידים לטעון כשיבא אליהו,

'קים ל' כשיטתו ולהפטר מתשלום התוספת, וא"כ לדעת רוב הפוסקים שטענת הפסד טענה היא, א"כ מתבטלת טענת ה'זכות', כיוון שעלול החייב לפטור עצמו.

ומטעם זה, נכתב בתקנון הקרן, כי הקרן מקנה בתנאי גמור שישלם התוספת כדעת המחייבים, ואם יפטור עצמו בטענת 'קים ל', הקניין יבטל למפרע. (ואז כבר לא ירוויח מאום מטענתו, כיוון ששוב יצטרך לשלם התוספת.)

עוד נידונים רבים עלו במהלך הקמת הקרן, כמו:

- הייתכן למצוא תקנה לחוב שאינו ידוע, אחר שחז"ל לא מצאו לזה תקנה, מלבד עשיית צרכי רבים?
- והאם נחשב זיכוי כאשר אינו יכול להוציאו בבי"ד כיוון שלא ידוע למי הוקנה?
- אלו ועוד שאלות רבות, אשר לובנו בקונטרס מיוחד שהופק ע"י קרן והשיב, ואשר מתבאר בו הפתרונות ההלכתיים שבוצעו ע"י הקרן.
- את הקונטרס ניתן לקבל במשרד 'ההשיב' או במייל: v5387901@gmail.com

הגאון ר' נפתלי נוסבוים שליט"א זוכה בערב יום כיפור תשע"ד, במעמד השני של קרן 'ההשיב' עבור רבבות חובות נשכחים של המפקידים.

השידוך שעיכב את השידוך...

שום קפידא...

שניה, נצנץ הרעיון במוחו של הרב, מה עם השדכן, האם שלמת את שכרו?

אח, נאנח חיים, זה סיפור כואב, אין כאן שדכן... בעצם יש, אבל אין לנו מושג מיהו... השידוך התגלגל בצורה מעניינת מאוד, מישהו הגיע עם הצעת השידוך בתנאי שנשלם לו יותר מכל שידוך רגיל, אמר שזה רעיון פצצה שאף אחד בעולם לא יחשוב על זה, הסכמנו לתנאי שלו אבל הלה נעלם כאילו לא היה, כמה פעמים כבר צחקנו על זה שהוא בטח היה אליהו הנביא...

הרב לא צחק בכלל, יש כאן שאלה חמורה מאוד של אונאה, נכון שאתם לא יודעים מי זה, אבל הוא כנראה לא נעים לו לבקש והוא בוודאי מקפיד מאוד על הענין, יכול להיות שזאת הסיבה שמעכבת את השידוך שלכם...

אבל, מה עושים עכשיו, שאל חיים, ניסינו להזכר, לברר אצל מכרים וחברים, אף פעם לא הצלחנו למצוא אותו, תרמתי כספים רבים לצדקה בשווי החוב האבוד, התפללתי רבות אבל אין לי מה לעשות יותר מזה...

יש, בוודאי יש, קרא הרב, גש עכשיו לקרן 'והשיב', תפקיד את סכום החוב שהתחייבת לשדכן, הם יקנו אותו ואתה תצא מידי ספק גזל, אבל תעשה את זה עכשיו, עוד כמה דקות יתקיים המעמד השנתי של הקנאת החוב, הזדרז שחלילה לא תאחר את המועד!

שבוע אחרי, היין נשפך כמים, הבית מלא במבקרים וחברים נרגשים, הבלונים התעופפו מתערבבים בין שלטי מזל טוב וסרטי הודיה על הרפואה שהתרחשה באופן כה פלאי ומהיר... ובצד השני של העולם ישב לו השדכן הנעלם וחשב לעצמו, נו, אחרי כל כך הרבה שנים הגיע הזמן למחול, הם בודאי שילמו לי בצורה כלשהיא ואני שכחתי, הרי לא יכול להיות שהם לא שילמו, כאלה צדיקים...

גם לכם יש סיפור ישועה שהתרחשה בעקבות החזרת החוב לקרן והשיב? כתבו לנו עכשיו ושתפו אותנו...

זה לא נראה כמו טלפון מבשר טובות... הוא מתיישב בכבודות ושושי נבהלת, מה שוב קרה, דיי אין לה כח לעוד סיפורים... למה חיים מביט בה בכזו צורה? "נו?"

"שלומי נפגע בתאונת דרכים." אומר חיים מהר מהר, לא יודע איך אומרים, מה אומרים. הוא פשוט אומר. "מכונת פגעה בו על יד הישיבה. הוא נמצא כעת בתל השומר, מדברים על פגיעת ראש חמורה..."

שושי המחוננת מרגישה שהיא הולכת להתעלף... היא פותחת עיניים מוכות הלב, מהידיים שלה נשמטות שקיות כבדות מלאות בכל טוב הארץ... אתה חייב ללכת לרב, משהו לא בסדר פה, כמה אפשר?

לפני שנים כשהם רק נכנסו לסטטוס הזה של 'כמעט מחותנים' הכל היה נראה אחרת לגמרי, הציפיות היו בשמים, ולא בחינם... נחמי הבת הבכורה היתה כלילת המעלות, בחורה מושלמת, יראת שמים, מוכשרת עם שתי ידיים ימניות, כולם דברו רק על מי יזכה להיות הבחור שיזכה בפנינה הזאת...

אבל זאת היתה רק ההתחלה, משם הכל צלע, השידוך שכמעט נגמר, הבחור שברח באמצע הפגישה, הרחוב כולו שהסתכל עליהם ברחמים, המשבר של נחמי וההסתגרות שבאה בעקבותיה, מאז כל אימת שמישהו ניסה להציע שידוך כלשהוא, אם עוד היה מישהו שהסכים, היתה זו נחמי בעצמה שהורידה אותו, וההורים לא יודעים את נפשם, עד מתי, ואז הגיעה הישועה, הייתה זו דווקא אחת מהחברות הנשואות שהרעיון נצנץ בה, הם היססו מאוד, מותשים, חוששים, אך לאט לאט הכל זרם, המחוותנים הסכימו, הפגישה המכריעה עברה בהצלחה, רק מחכים לישורת האחרונה, ועכשיו התאונה...

משהו לא טוב קורה כאן, הסכימו שניהם...

חיים פנה לאחד מגדולי הרבנים, האם פגעת במישהו, שאל אותו הרב... אני? ענה חיים בפליאה, אני לא מסוגל לפגוע בזבוב, אין אף אחד בעולם שאני יכול לפגוע בו, אפילו לחופה לא הסכמתי לצאת עד שהשווער הצהיר בפה מלא שאין לו

יש תשובה לכל השאלות שלך!

קרן והשיב - תשובה אחת אמיתית ליום הדין.

הפתרון שיזמו גדולי הפוסקים, תשובה אמיתית שתציל אותך מעוון גזל ותכניס אותך נקי וזך ליום הכיפורים, חייג עכשיו ותוודא שתחתם לשנה טובה ומתוקה.

זכית!

לקיים מצווה נדירה ולהנצל מעוון גזל המקטרג בראש

שבים

עכשיו התשובה שלך אמיתית זכה ונקיה

שומרים

הכסף נשמר בקרן כפקדון לבעל הממון עד שיבוא אליהו

זוכים

זכויות הלוואות נזקפות לזכותם בעולם הזה ובעולם הבא

מקנים

את החוב לנגזל או לניזק באמצעות זכין לאדם שלא בפניו

מפקידים

בקרן 'והשיב' שע"י גמ"ח 'צדקתו עומדת לעד'